S BRATREM FRANTIŠKÁNEM PO TACHOVSKÉM MUZEU

Muzeum Českého lesa v Tachově

PŘÍZEMÍ

Jsem mnich Ambrož, jenž se drží františkánské řehole.
Chci navštívit domov bratří v pohraničním Tachově.
Naši bratří, ti sem přišli po těch bitvách husitských.
Po staletí potom žili mniši v celách klášterních.

Dnes tu bratry nepotkáte. Už to není jejich dům.
Místo bratrů sem teď chodí lidé zhlédnout muzeum.
Pojďte se mnou podívat se, co je tady ukázáno.
Budem hledat indicie, najít poklad buď nám přáno.

Verše této hledačky Vás spolu s františkánem Ambrožem provedou bývalým Františkánským klášterem, dnes Muzeem Českého lesa v Tachově. Báseň je nápovědou, kde v expozicích najít hledaná slova. Ta dopište na řádky. Písmeno s číslem patří do tajenky.
Obtížnost hledačky: psychicky střední, vzhledem ke schodům není vhodná pro vozíčkáře
Doba řešení: 1 h, řešit lze v otevírací době muzea celoročně,
Po–Ne 10–16 h, zavírací dny: Vánoce, Nový rok, velikon. pondělí

Vitrína první představí pravěk,
jaké že stopy nechal tu člověk.
Z bronzové doby Hradiště Okrouhlé zvané.
Bezemín našli si první Slované.

Pravěký člověk používal k drcení obilí:

42		40					31	

Věznit krále? Není možná! Kdo by tomu uvěřil?
Je to pravda. Přemek Ota vězněm Přimdy vskutku byl.
Železným a zlatým nazýván byl jako král.
Co kralevic nerozumný v boji proti otci stál.
Otec-vítěz do zdí Přimdy uvěznil pak kralevice.
Následník tak vyčkal času, nepodvedl krále více.

Přimda, nejstarší románský hrad v Čechách, je tzv.:

	35				33

Do Kladrub když mniši přišli, 900 už je to let.
Listinu, tu zakládací, měl poznat i zbylý svět.
Zapsány v ní byly tvrze, vsi a mnohé statky.
Jméno Tachov mezi nimi nalezneme taky.
Kladruby, ty mají věhlas, který ještě posílí
slavný Ital přišlý z Prahy, jenž se zove Santini.
Také Tachov rozrůstá se v město, jež se pýchou dme.
V pevné hradby zlatá cesta panovníky často zve.
Císař Karel, moudrý vládce, když putoval do Němec,
že rád přespal ve svém městě, to je přece jasná věc.
Aby mohl odpočívat vždycky v městě královském,
neprodat ho, nezastavit, přikazuje navždy všem.

Ve znaku Českého knížectví byl zobrazen:

30		44	37

Tady moje oči vidí model hradu Tachova.
To jsem zvědav, zda se v městě až do dneška zachoval.
Kdepak hrad! Dnes zámek stojí v místech těch,
nadšení průvodci čekají mne v jeho zdech.

Za třicetileté války byl hrad Tachov:

	32	29			38					43	

Dříve než husité pozvedli zbraně své,
Jakoubek ukázal, přijímání že je dvé.
Přijímat krev Páně i jeho tělo,
dle Jakoubka ze Stříbra správně se mělo.
Jak to, že Jakoubka husité brali?
Protože s Husem se důvěrně znali.
V Praze na univerzitě bývali spolužáky.
Hus cestou do Kostnice náš kraj prošel taky.

Gotické mešní roucho nazýváme:

		24			

Husité s křižáky střetli se mnohokrát,
dobyli města, vsi, kláštery i mnohý hrad.
Kladruby, Krasíkov i Stříbro dobyli.
To už se křižáci pořádně zlobili.
Svolali výpravu, již čtvrtou v pořadí.
Ta že si s kacíři konečně poradí.
Od Stříbra bez boje hnala je panika.
Přes Tachov většina taky jen utíká.
Statečně bránili tachovští město.
Po týdnu je zdolali husité přesto.

Jak píše Bartošek z Drahonic, husité při dobývání Tachova zabili rytíře Kamrovce.

Avšak pan

						18						12		

a další se schovali v hradu.

Zde vidím rytíře jakéhos v oválu.
Co dělal ve městě? Zaslouží pochvalu?
Toť Husman ukrutný, pověsti nekalé,
co koupil Tachov náš a přímo od krále.
Měšťany sužoval a bral jim výsady.
Ti se s ním škorpili, soudili za zády.
Za svoji ukrutnost po smrti zkusí,
v jasnou noc v svůj kočár nasednout musí.
Černý kočár, černý kůň, černý pes s očima ohnivýma,
řítí se na Světce od zámku od mlýna.
Jen mladík statečný, bez bázně, bez hany,
může být nástrojem Janovy záchrany.
Běda však, kdyby hřích poskvrnil mladíka!
Pod koly najde smrt. Záchrana uniká.

Nebyly SMS, nebyly e-maily, dokonce nebyly poštovní známky.
Chceš poslat dopis svůj? Označ ho pečetí. Jaképak fraky!

Jedním z největších střetů třicetileté války na území okresu Tachov byla:

25

Jak město Stříbro své jména dostalo?
Otázka lehká je. To se hned poznalo.
Stříbrné doly však také v městě jsme měli,
jež předci po svatém Michalu nazývat chtěli.
V Plané pak Šlikové razili mince.
Tam v místním muzeu zjistíte více.

Ze stříbra z Michalových Hor se mimo jiné razil:

19

Židovští učenci, synagogy, čtvrti a domy.
Ze všeho zbyly jen na hřbitovech náhrobky a stromy.
Zde na podlaze mozaika synagogy tachovské,
připomíná všechno utrpení obrovské.
A hebrejská písmenka posvátné tóry
vyprávějí svou vlastní poutavou story.

Nacisty zničenou synagogu v Tachově projektoval:

21

Rozměrný obraz, jenž nelze přehlédnout.
Na mnohé tachovské požáry zde můžeme vzpomenout.

Svatý Florian:

26 41

36

Naproti na zdi obraz je připomínkou,
že v Tachově věhlasný Dollhopf začal životní pouť svou.

Doplň latinský nápis:

39 5 34

SERVORUM TUORUM

Všichni bychom jistě zeptat se chtěli,
jakou že obživu zdejší lidé měli.
Byly tu papírny, sklárny, cigarety se vyráběly a pivo vařilo.
Ze všeho nejvíc se však zpracování perleti, výrobě broží a knoflíků dařilo.

Dodnes je v Chodové Plané pivovar. Dříve se jeho lahve označovaly:

16 22

Bohaté lesy, dřevo z nich a soustruh k tomu,
také dávaly obživu kdekterému domu.
Výrobků přehršel, nejvíce však ze dřeva korále,
do celého světa, k indiánům, ty putovaly nejdále.

Dřevěné knoflíky vyráběla také firma:

20 & 13

Tachov vždy na hranici s Německem stál.
Již dávno Němce sem zval král.
Ač město v Čechách je, německy hovoří.
Nacismus s Hitlerem, pak vášně rozhoří.
Čechové stateční podlehnou většině.
Mnichov pak umožní „návrat ku otčině“.

Obětí nacistů se při hájení celnice v:

1

stal strážmistr:

7

Z Evropy celičké pracanti, zajatci,
za války poslední nuceni ke práci.
Smrt na cestě, smrt ve jméně,
obětí tisíce, to nejméně.

Pochody smrti na okrese Tachov často směřovaly do koncentračního tábora:

6

Armáda strýčka Sama nevítána sem vchází.
Po létech zapomnění se opět na vzpomínky sází.

Americké armádě velel:

15 9

REFEKTÁŘ

Já, bratr Ambrož jsem zatím poznal muzeum,
nic mi však nepřipomnělo bratří dům.
Až zde mé srdce zaplesá,
zde dochována klášterní noblesa.
Zde ozývalo se povzbuzení:“Vař jen, bratře, vař!
A cos navařil, přines na stůl, v klášterní refektář!“
Však co to zřím? Jako když u stolu sedí bratří.
Ne, mýlím se, prostor ten dřevěným apoštolům patří.
Kdo je ten umělec, jenž řezal apoštoly?
Tachovský Rumpler Jan, ten neměl umělecké školy.
Naopak bratr Franz výborně maloval,
ve Vídni „akádu“ nejenom studoval.
Učil tam, cestoval, byl slavným malířem.
Pořádal výstavy ceněné císařem.
Krom apoštolů vidíš zde gotiku.
Neutíkej, koukni se, truhlíku!

Na stěnách v oválech jsou svatí mužové. Někteří mají knihy.
Jen v jedné knize první tři řádky začínají stejným slovem:

	3		

PATRO

Tak jako v přízemí i tady v patře,
zelené nápisy hledej si, bratře!
Za řetěz u zvonků pořádně zatáhni,
klášterní zvonečky pohybem rozezni!

Dobře si prohlédni, co v přírodě zdejší tě čeká.
Zvířata, rybníky, kopce, louky, řeka.
Za živou přírodou že musíš rychle ven?
Vycpaná zvířata a fotky vidíš v muzeu jen?
Žábám venku slouží louže či tůňka.
Avšak i v muzeu živá kuňka kuňká.

Bílé břicho, hnědý odstátý límec a černou čepičku ve tvaru
písmene V má pták, který žije u rybníků a jmenuje se:

							10		

EXPOZICE NÁRODOPISU V PATŘE

Jak krtek ke kalhotkám postupně přišel?
Tu známou pohádku mockrát jsi slyšel.
Tam, kde jsou kolovraty, hachle a drhlice,
hodí se vyprávět pohádku nejvíce.

Krtek i pradědeček aby získali kalhotky, museli vypěstovat:

2		

V místnosti s nádobím našel jsem talíř,
kde stěhování nevěsty zpodobnil malíř.

Nevěsta si na povozu vezla kolovrat, cep, hrábě a také:

							27	

Kolébku, truhlice, lidové skříně,
ocení dětičky, máma i tchýně.

V místnosti najdi namalována dvě srdce. Jedno patří J.:

		11					a druhé:				23

Zastav se, poutníče, v běhu a spěchu,
zkus sobě zadýmat z kováře měchu!

Na pečení hostií byly potřeba:

						8

Co to tu vidíme za zvláštní ženu?
Je to dům pro včely, má velkou cenu.

Aby se při získání medu neponičilo včelí dílo, je nutné použít:

		17				

Na koňském postroji máme tu zas,
možnost si poslechnout zvonečku hlas.

Vlastník koně A. Baier bydlel v:

								28		

Že je to všechno as, cos mohl vidět?
Zpozdilý poutníče, musíš se stydět!
Nespěchej, koukej a dobře hledej!
Od svého bádání zlákat se nedej!
Zájem tvůj přiláká nejen náš poklad.
Prozkoumej každičký věčnosti doklad!

Ženy ve svátek nosily čepce ze stříbrného a zlatého:

			4				14

TAJENKA

Do tajenky doplňte písmena tak, že jim přidělená čísla seřadíte vzestupně.
Tajenka vás přivede k pokladu.

1		2	3	4	5	6	7	8		9	10		11	12	13	14		15	16	17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28		29	30	31	32	33		34	35	36	37	38	39	40	41		42	43	44			

© PhDr. J. Hutníková, 2015.
Další hledačky na www.questing.cz.
Questing vyvinula nestátní nezisková organizace
Vital Communities ve Vermontu, USA, v r. 1995,
je vlastníkem příslušné obchodní známky.

Pracovní list vznikl v rámci Informační sítě Plzeň 2015 –
– Evropské hlavní město kultury, která byla finančně
podpořena Plzeňským krajem.

www.muzeum.tachov.cz
www.plzen2015.cz

Plzeňský Prazdroj
Generální partner

PLZEŇSKÁ TEPLÁRENSKÁ Více než energie
MasterCard
Hlavní partneři

Muzeum Českého lesa v Tachově

2015 Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury

2015 Plzeň Evropské hlavní město kultury
EVROPSKÉ HLAVNÍ MĚSTO KULTURY
MINISTERSTVO KULTURY
PLZEŇSKÝ KRAJ
Institucionální partneři

Česká televize
Generální mediální partner

Český rozhlas
deník
Hlavní mediální partneři